

Meie Mads

Toimetuse ja talituse aadress Harju tän. 46/15.

Nr. 47. (229)

Laupäeval, 10. jaanuaril 1920.

Nr. 47. (229)

EESTI
RÄHVUS-
RAAMATUKOGI

Klaga waba Eesti ja wahwad Eesti sõdurid, sest nemad on rahu- ja wabadusetoojad!!

Indialase kingitus.

F. Oberg.

„Kui ma ennist pooleldi tahtmata ütlesin, et tänane päew mulle wäga iseäraliseks tähtpäewaks on,“ ütles sir Airnsraig, klubiteenril oma sigarit põlema süüdata lastes, „siis ootasite wististi, et ma teile seda iseäralikku tähendust lähemalt seletaksin. Selleks olen ma ka walmis, kui minu juttu soowite kuulda. Tema on küll kaunis pikk, aga — seda haruldasem ja iseäralikum.“

Eriline rõhk, millega ta wiimast sõna rõhutas, juhtis korraga kõikide tähelpanu sir Henry peale. Tulid kuuldawale elawad palwed mitmelt poolt, sest meie kõik tundsiime sir Airnsraigi kui osawat jutustajat, kes meile juba ennegi omast elust, iseäranis Indias, ülihuwitawaid lugusid oli westnud.

Klubiteener Tobias oli waikselt wälja läinud ja raske suitsetamisetoa-ukse oma taga ilusasti kinni pannud. Kaminas pragises tuli; sigarite suits ümbrises meid meeldiwalt, siin seal oli kuulda tasast naha krabinat, kui mõni herra ennast toolile lahedamini istuma kohendas.

„Kuid ärge mingisugust metsikut dshangeli lugu oodake,“ algas sir Henry. „Mis täna kuullete, on midagi muud, midagi hoopis teistsugust —“ jälle kajas ta sõnadest endine iseäralik warjund — „see on —. „Aga ei!“ jatkas ta. „Mistarwis teid warakult üllatada! Teil on aega pärastki oma eurooplastepäid kõngutada! Lühidalt: kuulge ja otsustage siis!“

Kui ma tookord Indiast lahkusin, juhtus minuga sama lugu, mis kõigi teistegagi juhtub: paljude lahkumisepidude pärast saad waewalt kedagi jumalaga jätta. Polk, Inglise klubi, Saksa klubi, konsaadid, — lühidalt: oli tuhat ametlikku ja eripidu, ja mina olin — oleksin pea-aegu ütelnud: nende õnetu ohwer. Muidugi on ju hea tunda, et sinu wastu wahetewahel tõsist osawõtmist leidub, ja kingidusedki, mis sain, olid mulle kallid — mitte annete, waid annetajate pärast; aga sellegipärast tundsin suurt kergendust, kui wiimaks ometi minu Indias wiibimise wiimane päew oli kätte jõudnud.

Ma olin wiimase nädala juba wõõraste-majas elanud ja kohwrite pakkimise oma teenijate ja osawate pakkijate kätte usaldanud. Nüüd wiimasel päewal läksin ma weel kord oma wanasse majasse, et seal weel ühe tunni üsna üksi waikselt mööda saata.

Noh — seal oli mulle kõik ju wõõras ja ebaharilik, sest kõik mu mööblid olid juba ära wiidud. See oli ju ainult üürimaja suurtsugu inglaste linnajaos, nagu tuhanded teisedki, ja iseäraliku põletawa selgusega hiilis mulle tunne südamesse, kui ruttu meie jäljed meie taga kaowad. Kõik inimlik on tulew ja minew, ja üksiku inimese jäljed on waewalt kestwamad

kui jala-aste liiwas, mil'e tuul tasaseks teeb. Kui ma nõnda üksinda läbi waikse, tühja maja käisin, oli mul, nagu waataksin ma ise oma hauda.

Üsna järsku ehmatasin ma siis üles. Ühel läwel seisis korraga minu ees kõrge walges riides mees.

Imestades tundsin ma temas ära Yorhi, oma India teenri, kelle ma tõsise kahetsusega olin teenistusest lahti lasknud. Need indialased on ju haruldased inimesed, ikka waiksed, alati tagasihoidlikud ja sõnatud — ja sa ei tea õieti iialgi, mislaadi see inimene on, kes sulle wõib olla ju aastad otsa on iga päew wett toonud.

Minul oli Yorhi wastu alati tunne olnud, et ta mulle läbi ja läbi ustaw on ja mind armastab, aga kindlaks teadmiseks ei olnud see tunne weel mitte wälja arenenud.

Kui Yorhile teatati, et mul nõu on Indiast lahkuda, oli ta enam kokkumist kui kahetsust ilmutanud, siis aga oli ta mind kirglikult palunud, et ma ta ometi Euroopasse kaasa wõtaksin. See otsus oli mul ka ju pooleldi walmis, kuni ta ühel päewal selle plaani ise luhta ajas. Ta seletas mulle nimelt ühel päewal, et ta abielusse tahta astuda. Nüüd ütlesin ma talle muidugi, et ma ainult poissmehest teenri wõin kaasa wõtta ja mitte naisemehe, mispärast tal walida olla: kas mina wõi Tanahita. Arusaadaw, kelle peale liisk langes. Igatahes oli mul aga temast lahkudes tunne olnud, et minu lahkumine talle südamesse läheb. Ka mina olin sest waiksest, mahedast, rahulikust mehest, nagu öeldud, kahetsedes lahkunud.

Nüüd, mil ta jälle minu ees seisis, oli Yorhi elawamalt kui iial muidu mulle wastu jooksnud ja minu mõlematest kätest kinni khamanud — lahkus, mis mind wõõrastas, millest aga tema ei näidanud arugi saawat, ehk ta muidu küll alati waikne ja tagasihoidlik oli olnud.

„Sahib — ma teadsin, et sa tuled ja sellele wanale majale jumalaga ütled,“ algas ta, „ja mina olen sind siin iga päew oodanud.“

Pruuni poisi niisugune ustawus liigutas mind, ja üleüldse oli see midagi südamesse khamawat, et mulle just mu kurbade mälestuste rinnas, millele ma siin olin andunud, meelde tuletati, et siin süda tuksus, kes mul jälgesid sai hoidma.

„Minu hea Yorhi!“ ütlesin ma tänulikult.

Yorhi hoidis weel ikka mu käsi oma kätes, ja tema mustad silmad rippusid nii waheta minu pilgus, nagu oleks ta nad sinna jäädawalt ankrusse pannud.

Kui ta oma waatamist lõpetada ei tahtnudki, hiilis pikkamisi waikne wõõrastus mu hinge. Need silmad näisid kaswawat, suurenesid ja suurenesid, imesid endid kindlasti minu külge, jah, nad hakkasid minu silmi lausa peast wälja kiskuma.

Minu teadwusesse tuli äkki waikus ja üksildus suures majas, milles me kahekesi wiibisime, ja olukord paistis mulle selgusetu, piinaw, peaaegu ähwardaw.

„Sahib,“ ütles Yorhi tasa ja pikaldasel, pühalikul toonil, kuna ta silmad mulle ikka weel otsa wahtisid, „sahib, sina lähed nüüd omale maale ja kõik annawad sulle kingitusi. Yorhi on waene ja ei jõua sulle anda ei elfenbeini ega hõbedat. Aga tema annab sulle midagi muud — ja seda on enam, kui keegi teine sulle iial on annud. See on India lahkumiseanne. Wõta ta vastu!“

Need wiimased sõnad olid nagu sisistaw sosin, tungiwad ja pealekäiwad, ja ühes nendega woolas mu südamesse üsna kohutaw tundmus — mul oli, nagu oleksid mu silmad, nende peale pöördud pilgu tirimisele järele andes, nüüd tõesti oma koobastest lahkunud; nad woolasid minust wälja, ja mul oli, nagu oleks ühes nendega kadunud mu terve pea — see oli lihtsalt tundmus, mida ma kirjeldada ei oska!

Korraga aga pressis ennast midagi palawat, tungiwat minu silmade peale, midagi, mis nad tagasi lükkas, nad koobastesse jälle tagasi surus.

Olid need Yorhi huuled, mis minu silmi suudlesid?

Seda ma ei teadnud — ja ei tea seda weel praegugi.

Minu mälestus algab alles sest silmapilgust uuesti, mil ma sügawast minestusest ärkasin. Ma lamasin põrandal, Yorhi talitas mu juures ja ta oli jälle sama rahulik kui enne, kellena ma teda tundsin. Ta silmad olid soojad ja täis tumedasti hiilgawat paistet nagu ikka, ja midagi ei tuletanud mulle ta endist dämonlist pilku meelde.

Ma olin nõrk ja wäsinud ja kõik, mis minu ümber sündis, paistis mulle nagu läbi udukirmi.

Yorhi aitas mu jalule, muretses mulle troska ja wiis mu wõerastemajasse. Seal eeskojas lahkus ta minust — selle rahuliku ja aupakliku kumardusega, mida ma tema juures olin nägema harjunud.

Kui ma siis oma jahedas wõerastemajatoas lamasin, katsusin ma enesele neid haruldasi sündmusi jälle meelde tuletada.

Mis oli mulle juhtunud?

Kas ei olnud see wast unenägu, et Yorhi, minu sõnakehwa, waikne India teener, niisugusid asju oli rääkinud ja mulle nii imelikult silma waadanud, et mul meelemõistus kadus?

Kas ei olnud see minestus enim mitte üks neist tundemärkidest, mis mul ju ennegi olnud, teatajana, et minu terwis wilets ja mul tõsiselt waja oli siit maalt lahkuda?

Eelmisel õhtul olin ma kuni hommikuni lady Landringhami juures pidul olnud ja lühikese puhkuse järele olin ma oma wana maja

Kogenud liulaskja.

„Kuidas te nii hästi liugu mõistate lasta?“

„Ma olen kaks korda wäljamaal kaupa käinud mu-retsemas!“

waatama läinud, kust ma kurwad muljed sain — kõige selle juude weel wiimaste nädalate waewad ja minu mitte enam hea terwis — kas sellest kõigest ei olnud küllalt minestuse seletamiseks? Kuid minul ei olnud jaksu selgeks teha, kas enne minu minestust tõesti need iseäralikud sündmused sündisid, wõi olid neid mulle ainult mu enese segased meeled ette peegeldanud.

Aga mida enam ma selle asja üle järele mõtlesin, seda enam kaldusin arwamisele, et Yorhi haruldane olek ainult pettepiilt oli olnud; sellega kaotas aga see sündmus ka igasuguse tähtsuse, ja mina unustasin ta warsti ära.

See kestis kaua, kuni ta mulle jälle meelde tuli.

Ma olin tagasi tulnud Euroopasse. Schweitsis olin ma pikema paranduspeatuse teinud ja sellele järgnes wiibimine Wiesbadenis. Sealne suur, rahwuswaheline supelelu tõi mulle palju meelelahutust, ja et ma ka õige ruttu kaunis head seltsi olin leidnud, siis olin juba peaaegu nii kaugel, et India ju meelet minema kippus ja ma jälle Euroopa oludega hakkasin ära harjuma.

Ühel õhtul istusin ma mõne tuttawa seltsis kuurimaja weinirestoraanis. Jutt oli elaw, sattus aga weidi aja pärast aine peale, mis mind vähem huwitas.

Sellest järgnes et ma oma silmad mõtte-tult ja poolenisti ise oma mõtteid mõlgutades restoraanis lasksin ümber uidata. Minu pilk jäi peatama, kui ma weidike eemal, just minu

wastas, üht noortmeest nägin istuwat, kelle nägu mulle tuttaw näis olewat ja keda ma wististi kusagil olin tunnud.

Ikka weel järele mõteldes, kes see noormees on ja kus ma temaga olin koos olnud, woogas minust äkki iseäralik ehmatus läbi: See mees seal ei olnudki minu tuttaw, sest selle nooremehega, kelle peale ma mõtlesin, olin ma ju — nagu mõne teiseegi herraga — alles täna õhtu tuttawaks saanud, ja tema istus siin minu seltsis laua juures; tema oli ühe herra sugulane, kellega ma läbi käisin, ja ta oli mulle esiteletud kui leitnant v. Echtritz.

Waikse kokkuvusega waatasin ma nüüd noore ohwitseri peale, kes minu ligidal istus ja kel selg wõõra poole oli, ja siis siimitsesin ma jälle teist noortmeest, kes seal üksi weini ees istus, ja minu imestus kaswas enam ja enam, sest nende kahe sarnadus oli nii wõrdlemata suur, et see minu peale otse hirmutawalt mõjus.

Minu närwilikkus kaswas ikka suuremaks, kuna mu silmad wõrdeldes ühe pealt teise peale käisid. Mõlemad kandsid toredaid erariideid, mõlematel oli sama seis, mõlemad olid üksteisele ilma wähemagi waheta täiesti sarnased, nagu wend wennalegi ei wõi olla: üks oli nendest teise täielik peeglipilt. Siin kui seal ühesugune pea noore, peaaegu weel poisikeseliku näoga, mis wähle päewitanud, siin kui seal walge otsaesine, mis päikesest põletamata, seesama kena nina ja selle ail lühikeseks lõigatud wurud, siin ja seal ühesugused mustad juuksed. Ainult üks wahel oli: praegu naeris leitnant meie lauas ühe nalja üle, kuna see teine mees liikumata näol oma ette wahtis ja ta silmades iseäralik unustawus peitus. Tema ees seisis pooleli walatud weiniklaas, aga mina ei näinud, et ta sealt oleks joonud. Ta pruunid sõrmed seisid klaasi jalal ja lükkasid karikat mõttetult siia ning sinna. Kergesti loppus wein klaasis ja kiirgawad refleksid tantsisid laudlina walge damasti peal.

Mul oli tunne, et keegi meie lauas minu tähelepanekuid ei jaganud, ja ilma et enesele ise oleksin ütelda wõinud, miks, rahuldast see mind. Selgusetu tunne, millest ma ise aru ei saanud, ei lubanud mind teiste tähelepanekut selle iseäralduse peale juhtida. Mina ise kaotas sellejuures ajatunde ja ei tea, kas need mõtted mind mõne minuti wõi poole tundi waldasid, mil neid wõrdlesin.

Äkitselt kokkusin ma. Kerge klaasikildude kõlin oli mu kõrwu kajanud ja wõõra poole waadates, nägin ma, et ta klaas katki oli läinud. Punane wein woolas ojadena üle laua ja tilkus põrandale, walge lina mööda alla.

Ja äkki tuletas mulle see tilkuw wein meelde werd, nagu ma seda sõjas tihti surijate särgil olin näinud.

„Sa armas taewas! Wabandage! Kell puudub wiis minutit ühest!“

See oli leitnant von Echtritzi hääl, mis minu tähelepanu meie laua juurde jälle tagasi kutsus.

Leitnant oli üles tõusnud ja jättis ruttu jumalaga. Tema oli Kölnist ainult üheks päewaks siia tulnud ja pidi tingimata rongile ruttama.

Kui ta wälja oli läinud, tuli mulle jälle meelde ta kaksikkäija järele ringi waadata.

Ka tema oli läinud, sest ta laud oli tühi ja kandis juba jälle plekkideta lina. Sel ajal, mil leitnant von Echtritz mu tähelepanu oma peale tõmbas, oli wist ka wõõras lahkunud, ja kelner oli wahel ajal ju laudlinagi ära wahetanud.

Alles kui keegi mind laudkonnast hüüdis, tuli mulle meelde, et ma jälle mitu minutit olin tühja walge laua peale wahtinud, mille ääres see haruldane kaksikkäija istunud ja mille pealt punane weri oli maha tilkunud.

Neli päewa pärast seda puutus mulle kuursaali lugemisetoas Kölnische Zeitung näppu. Juhuslikult waatasin ma kohalikka teateid, kui mu käsi ajalehega äkki tuksatas. Seal seisis lühike ajalehe-stiilis kirjutatud teade, et leitnant v. Echtritz enda eelmisel ööl olla maha lasknud. Ristinimi ja polk oli ülewal, nii et eksimine wõimata oli — see oli sama noormees, keda ma weel mõne päewa eest elurõõmsana olin Wiesbadenis näinud. Surma põhjusena nimetati auwõlgasid. Seda arwati vähemalt Juurde lisatud oli, et kuul, mis elu lõpetas, arwatawasti ka taskukella seisma oli pannud. Sest kell oli wiis minutit enne üht seisma jäänud. Kahtlemata oli mahalaskmine sel ajal sündinud.

Wiis minutit enne kella ühte! (Järgneb).

Kaits impromptu't.

1. Üits inimene tulli.

Üits inimene tulli, kui lumi sulle ja läits, taskun käänispääge wäits, Põrgamõisast Karuli poole.

Tõne inimene tulli, kui lumi sulle ja läits, taskun käänispääge wäits, Karulist Põrgamõisa poole.

Orukõrtsi mäe all saiwe na kokku ja lõigassiwe mõlembe raawiweerest toku ja lätsiwe edasi —

üits Karuli poole, tõne Põrgamõisa poole. Misperäst sedäsi?

Orukõrtsi mauut üteldi mõlembile poole:

„Ärge minge ilma tokute wällä!“

Sest saap õppust, mitte nalla.

Kes tii pääle läits, wõtku käänispääge wäits üten, lõigaku tii weerest tokk, sis ta'i ole kui rokk piitin.

Ümmer ulguwe koera, kes marun;

neil tantsi oi-ra, oi-ra ei ole arun.

Kedä na purewe, nii maha surewe.

Selleperäst latse, kui lääde Murikatsi

ek Wahetare manu

ostma tinti, sulge,
sis mu juttu kuulge
ja wäits wõtke manu
ja lõigake raawiweerest tokk endel kätte,
sis te'i jää mitte ätta. Hendrik Adamson.

2. Kolm jahimiist.

Meid olli kolm jahimiist:
Mi, Miku ja Mia.
Mi oise püssi kui tule äst,
Miku lasse püssirohu sarwe siist
ja mia lasse . . . Ek, odot, pia!

Lätsime mõtsa kolm jahimiist:
Mi, Miku ja Mia.
Mi'l olli koer kodu jäänu,
Mikul olli aida alla lännu
ja Miul olli . . . Ek, odot, pia!

Nakassime a'ama kolm jahimiist:
Mi, Miku ja Mia.
Mi aie jälgi neid ammutsit,
Miku aie just neid sammutsit
ja Mia aie . . . Ek, odot, pia!

Saime me saaki kolm jahimiist:
Mi, Miku ja Mia.
Mi saie külmän waresse siüwa,
Miku saie koolu kärblese koiwa
ja Mia saie . . . Ek, odot, pia!

Tullime kodu kolm jahimiist:
Mi, Miku ja Mia.
Mi'le anti mõsutõlwage müttä,
Mikule anti kaalpuiege kütta
ja miule anti . . . Ek, odot, pia!
Las' ma küsi järgi, mis miule anti.
Hendrik Adamson.

Pääsküla puskarijutt.

Juba ammugi oli tähele pandud, et Pääsküla noored mehed jooitud on, kui nad Pääsküla ja Tallinna wahelisel maanteel rändawad. Aga kust nad wa kibedat saawad, see küsimus oli kaua aega saladuse katte all. Nii palju olid uurijad wõimud asjasse selgust saanud, ei sala wabrik Pääskülas pidi olema, sest kui noored mehed Tallinna poole marssisid, siis söimasid nad wastutulijaid Wene keeles ja tuigerdasid ise ühest kraawi aarest teise, nii kui jooitud inimesed kunagi; aga Tallinnast Pääskülasse tagasi minnes krooksid nad eestikeelset roppu laulu, ise kiiresti edasi tormates, nagu inimesed, kes kassiahastust tundes peaparandusele ruttawad. Kuid toimepandud läbiotsimistel ei leitud puskariwabrikut ometi üles.

Seal sündis siis, et üks kõrgeauline abielupaar tülli läks. Proua tahtis uusi saapaid

Rahwasaadik kodu puhkusel.

„Oi jah, ära tüütab see nõude pesemine ja tubade pühkimine. Millal lõpeb see otpusk, et saaks jälle korra magada, nagu kord ja kohus!“

saada, aga herra ei tihkanud osta; proua nuttis ja karjus, aga herra jäi tuimaks. Seal kisendas proua kõige küla kuuldes: „Sa teenid oma wiinawabrikuga sadatuhandeid, aga mulle neid nä-ruseid tuhandemargalisi saapaid ei taha osta!“ Nüüd wihastas herra oma korda, kahmas ahju-roobi ja lõi oma proual käeluu pooleks.

Käeluu katkemisega olid ka muud abielu-sidemed katkenud. Proua ruttas palja jalu läbi lume külasse ja wiimaks asjaosaliste wõimumeeste juurde, igal pool kisendades, et tema mees sa-laja wiina põletab ning sellega Pääsküla noort-sugu kihwtitab. Tema kui aus abikaasa olla tahtnud wabrikut ära häwitada, aga kui katse nurja läinud, põgenenud mehe juurest ära jne.

Wõimumehed katsusid äritatud prouakest rahustada ja seletasid, et see sugugi wõimalik ei ole, et nii aus herra kui tema mees wiina põletab. Kui aga proua rahustus kudagi wõi-malik ei olnud, pidid nad tahes wõi tahtmata mõne aja pärast minema herra korterit läbi ot-sima, kus proua seletuse järel wiina põletati.

Läbiotsijad tegid endile ülesandeks, otse-kohe herra korterisse minna ja sealt tagasi tulla, ning mitte midagi kuulda ega näha, mis nende tee ääres sünnib. Oli käre külm ilm, kõik jõed olid kinni külmanud. Pääsküla sillal aga mär-kas üks läbiotsija, et jõe jää peal uus jõgi woo-las. Ta awaldas oma imestust, kuid juht ei lu-banud kõrwalisi asju tähele panna. „Sellel jõe weel on väga armas hais!“ ütles teine seltsi-mees, kuid terve salk läks ikka otse edasi kuni herra korterisse, kus hoolas läbiotsimine ette

wõeti. Ei wiina ega selle walmistamise aparatisid ei olnud leida.

Kui läbiotsijad tagasitulekul sillale jõudsid, kihas jõgi inimestest. Põlwili ja kõhuli jõid nad jää pealt armsahaisulist wett, kurnasid seda saapalabadesse ja pudelipõhjadesse ning hõiskasid ise nii, et küla rökkas. Aga jõe uurimine ei olnud läbiotsijate ülesandeks, sellepärast läksid nad rahuliselt oma teed.

Siis tahtis keegi kirgline erakarsklane asja uurimist ette wõtta, kuid tema püüetest tõmbas saatus kriipsu läbi: äritatud prouale tõi ekspresimees 2000-margalised saapad ja alandliku palwe, mehe juurde tagasi minna; suur sula kaotas Pääsküla jõest jää ja ühendas armsahaisulised laened hariliste woogudega; pudelipõhjad ja saapalabad olid tühjaks joodud, kassiahastus wälja magatud jne. Kui nüüd erakarsklane siin ja seal wiinawabrikut taga otsis, siis naerdi talle näkku ja üteldi: „Sa ajad oma pühadeaegist unenägu taga!“

Jah nii, see kõik ei olnud kindlasti midagi muud kui pühadeaegne unenägu, see Pääsküla puskarijutt.

Armas Mats!

Jõulud om todakorda jälle läbi ja ma ütlesulle, et me isewalitsuse aparadi masinist om ästi tennu, et ta uuwe kaalindri om tarwitusele wõtnu. To uus kaalinder andis meile kohe neli jõulu püha, aga wana olas tingimata ainult kolm annut. Nee pühad läitsid kaunis ästi mööda ja es olnud minul ütegi kandaali tegemist ette tulnu, ehk ma küll igasugutse traksiumi looderitega läbikäimises olin. Ja need traksiumi esitajad es ole paremad penni eestki, kui iga tõinegi surelik. Nad es sua esigi uhte mõistlikku pitsi muretseda. Tolle poolest olid need pühad päris kuiwad. Ei taodnud waremalt ka walmis muretseda, sest kõik lootus oli walitsuse peal, sest oli ju kuulda, et täiskaswanud pidid saama polowiina kiltert peeritust. Aga tolle asemel anti ainult weidikse parembat seku leiba. Ja jõulu kuusega oli ka mul samane ooberatsiumm. Kuuse eest küsti päris elupuu inda ja ma toda es jõudnu oma pordwelli seest wälla massta, sest ma es ole oma kopikad mitte altkäe saanud.

Et ma kuuske ei saanud, siis palkasi ma ühe punase kübaraga eksbreesi ja tu täitis mul kolm päewa ja ööd jõulupuu aset. Ma suskasi talle küünla junnid suhu ja kõrwa aukudesse ja riputati nina otsa komweki ja jõulupuu oli eht temokraatlik, et parembat põle tõesti waja. Ja mess puudub joomise sisse, siss ma ei joonugi, sest ma es ole mitte puskari wastu wõitleja. Aga mis mu pühade timmungi ära plamaasitas, siss oli tu Talina juut.

Sest tu Talina juut oli anud Eesti sõjawäe ääks sada marka. Ma ole ammu riskeerinu ja rääknu, et juut om üits pekulamp ja paratiis, kes imeb rahwa were wälja ja üdi ja see juut tuleb wälja saata läbi prundi Balestiinasse ja punasesse merde, kus ta wõib oma warandega pekuleerida ja peramenta ehitada. Aga toda es panda tähele, waid lastasse juuta wäljamaalt sahkertmakkert sisse wedada ja rahwa käest kallist walottat korjata ja riisuda ja omale maju osta ja antakse weel nisujahu kah. Ja juut naerab omale abemesse ja ootab, milla tu wäike juri ise seisma akkab, et toda siss kolmekümne õbe seekli eest ära müüa. Ja ma ei tää, mespärast neid juuta siin päälinnas peetas, sest nad ei taha ju esigi kaitseliidu panderullis käia? Meie riigi agranismus on alles aige ja tõbine ja tolle kallal pääb saama üits tõsine oberatsiumm tetüd, aga niisugune juudasitaga määrimine ei aita, waid wõib aawa mädanema ajada ja werekihwituse tuua ja siss tuleb see otsast ära lõigata ja puu pää asemele panna, aga seda ei ole mitte wõimalik teta, sest meil on suur puu puudus ja ilma pääta ei ole mitte hää olla, sest siss ei ole kohta, kuhu sa mütsi riputad. Ja tolleperast ma palun sind, Mats, katsu rääkida mõnele Asuwa Koogu satikule, et ta sihantse sääduse wälja teklameeriks, et kõigidelt saab raha ärawõetud riigi kassasse ja jätakse ainult nii palju kui sul elada waja, sest see raha on rahwa käest riisutud ja ta peab minema koolide, ariduse ja waeste tööliste laste warjupaikade ehitamiseks. Ja kui sellega nõus ei ole, siss — passol tseres kraniitsa Eesti riigist wälja!

Midagi peab ikka tegema, aga nii tu rimpel jääda es tohi, sest kui üits milunäär meie sõdurile sada marka annab, siss on see blaameerimine ehk plamaas ja meie sõdur ei wõta seda mitte wastu waid sülgab selle juudile konkus nina peale, sest meie sõdur ei p a l u mitte armuandi, waid sunnib oma waenlast armuandi paluma. Ja nagu nähä tahab juut ka meie sõduri waenlaseks saada. No aga ma ütlen jumal oitku tolle eest! Ja kas me peame siss tõesti, armas Mats, tõiste käppa all elama omas riigis? Kõik tu aig elasime me paruni ja wunni käpa all, ja Wene basaari reesiima all. Ja nüüd lõime me selle tualetti kõik uperkuuti. Aga nüüd tuleb juut ja ajab oma saakali küüned wälla ja tahab meid pihku pigistada ja ära neelata, ku jälk aikala. Me oleme kõik oma trageedia sõjakunsti wälise prundi pääle pööranu ja ei panegi toda tähele, et seesmisel prundil juudi samasugust omanismust teewad.

Ma ütlen sulle, Mats, uuel aastal peab tu asi uut moodi minema, sest muidu ei wõi sina ka enam midagi karanteerida ja üks ümberlõikamine wõib tulla.

Hääd uut aastat ja tite õnne soowib sulle sinu Gori.

Muinasjutt asjaajamisest Noaegse wabariigi ametiasutuses.

Juku oli noor tuline poiss ja isa saatis ta ühe väikse asja pärast ükskord wabariigi ametiasutusesse. Asi lubati warsti järele waadata ja Jukut paluti üks silmapilk oodata.

Juku ootas ja ootas ja kui wiimaks asi ära sai toimetatud, hakkas Juku kodu minema, kuid ei jõudnud enam omal jalal minna, waid pidi surnuwankri wõtma.

Mälestused ja muljed wana-aasta wiimsel weerandil.

Marsi taktis.

Sissejuhatuseks welled, teile laulan ma,
läinud aastal elujärg ei olnud ju nii laitmata,
wastu waidlema ei hakka siin keegi mul,
olgu hottentot ta ehk kõhukas John Bull;
luuleline,
nagu linnu tee,
hiilgab terve iseseiswusline majandus,
ainult marodöörsus õitses paljudel wurluus, —
maitsetud see krempel läbi,
mis seal keegi ära elas, — nagu rääkida oleks häbi.

Hakatuses oli algus õige hell,
ei saan'd kindlat „poosi“ majesteetline model,
„ober-osti“ kapitalid weidralt ära sulasid,
„tsaari-pahna“ kommunistid üle piiri wedasid;
mis sündis siis?
esimene „kriis“ —
paari sõnaga sest laulda kohe wõimata.
Põhja-panga „aktsiad“ wast wõiksid jutusta,
kui kord pilti sellest maali, —
ainult „Oina-nahk“ wist kannatab niisugust koraali.

Saatust surus Strandmanni siis selle keerusse,
„Waba Maa“, see raius kohe nime oma weerusse,
tema ajal oliwad „kongressid“ täies hoos,
kõiki tüüpuseid siis oli pealinnas koos;
seal äkki prah,
jälle „kriis ja krah“ —
rahwaerakond, see wedama läks wett,
talle järel hiilis pea terve „kabinett“,
põhjused olid kadund,
häda käes, et Asutaw Kogu oleks koost ära lagund.

Portfel, see oli Tõnissoni moodne ideal,
selles suhtes kõikus „Postimehe“ tasakaal,
siis ulatati talle igatsetud karikas,
mille sees „maaliit“ weel enne wähe liigutas;
ei aimand Uluots,
kui tabas „koodiots“ —
mis kaalus oma „wiisteisttuhat naela“ kukkesi,
see „uluotsast“ wiimaks „kaja“ wälja pressiski,
kui näeb ta Kogus „warju“ —
siis kõik terve saal on jala jälgi täis ja karwu.

Toitlus oli taewapoolse karjuw ülekohus,
iga suutäit alla neeldes seisis elu hädaohus,
„maitswaid kogemusi“ korjab suhkur ilmareisul
wist,
paljud ootasid, no küll see oli waew ja rist!
Aga hoolsasti,
puskari pruuliti, —
joodi tares, joodi lossis kuni kápuli,
jõiwad sandid, jõiwad saksad, jõiwad „nossudki“
kuni lõpuks „isamaa“,
tõmbas oma kaenlasse „maaseadust lahendama“.

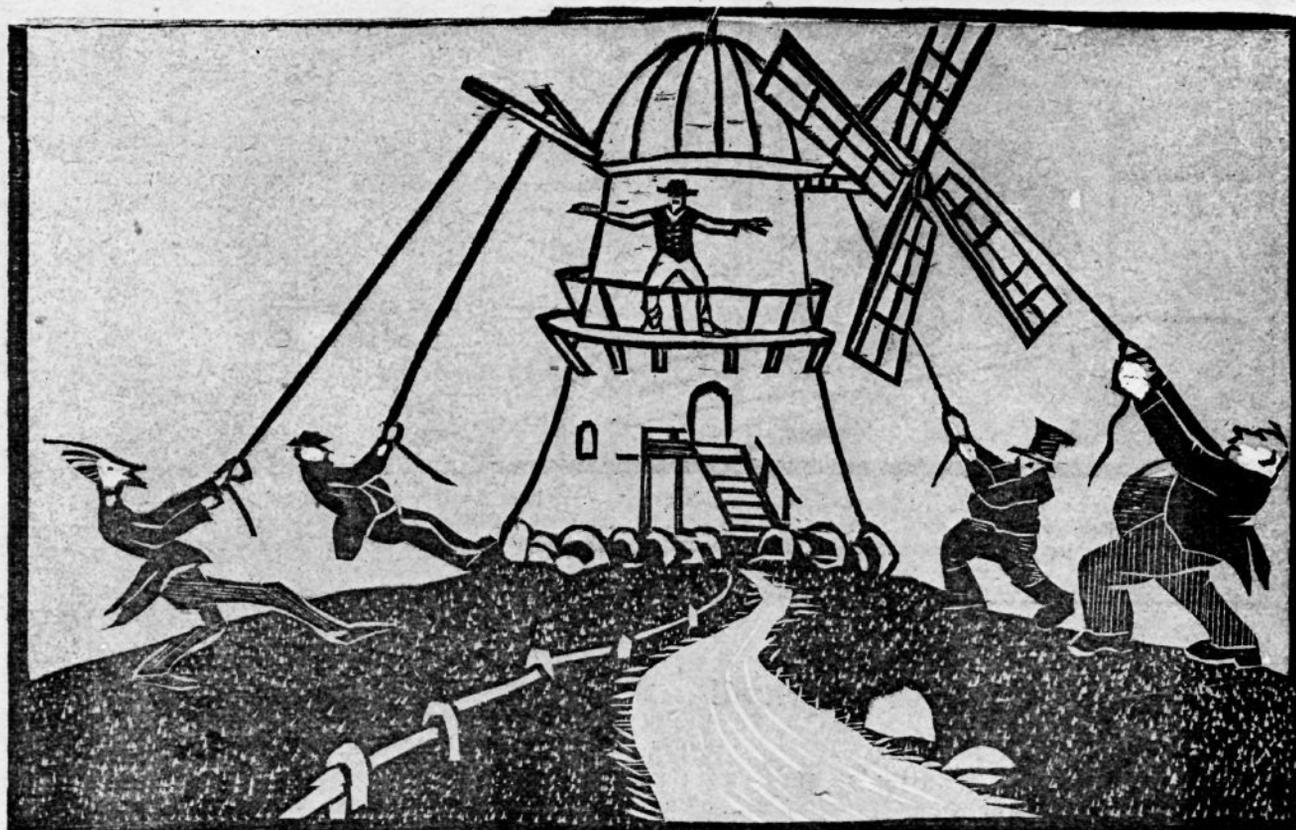
Nüüd on lõppend mure, lõppend on wana waew,
horitsondil tiibu lehwitab wärske „lootus laew“ —
andku igaühele ta julgust, jõudu, karsked meelt,
õrnemasoo armujahilt wiigu „mustad“ reelt;
ka munadega,
jätke loopimata, —
siis ehk uuel aastal ära kaowad „lahingud“,
wõetaks tarwitusel jälle „hallitanud rahujutt“.

— 1920 —

mainimata suhtes wõtwad kõik sind terwitada!

August Brawó

Riigimõldrid.

Eesti Mats: „Kui te uuel aastal ka niiviisi igauks oma tuule järele weskit seadida tahate, siis ei saa me midagi muud kui ainult hagonaid!“

Meie Matsi päewakäsk nr. 1.

(Antud Kilus esimesel Uue aasta minutil)

Wabariigi kodanikud!

Waherahule on alla kirjutatud. Missuguse tindi ja sulega seda on tehtud, me ei tea, kuid me teame, et see ometi sündinud on.

Lahingud on raugenud, Surmalt on portfell ära wõetud ja Rahuingel on palmioksaga ta kondise turja palawaks peksnud.

Suur tükk on sõjajumalal Marsil suu lõhki ajanud ja ta peab wäbemalt seitse päewa Tartu rahukonwerentsi laatsaretis lamama. Kas ta sealt weel üles tõuseb on küsitaw, sest Poska tunneb hästi seda diplomaatlist arstiteadust. Kuid kuigi ta enam ei tõuse, kas saawutame me siis tõsise rahu? Tõsine rahu on siis, kui inimene enesega rahul on. Ja inimene on ainult siis enesega rahul, kui tal hea tuju. Ja hea tuju saab inimene ainult „Meie Matsi“ lugedes.

Seda kõike silmas pidades, käseme Meie — „Meie Mats I.“, Eestimaa isewalitseja, Liiwimaa kuningas, Saaremaa suur-

würst, Harjumaa hertsog, Kihnumaa kubjas, Kunglamaa kilter j. n. e. j. n. e. j. n. e. j. n. e.:

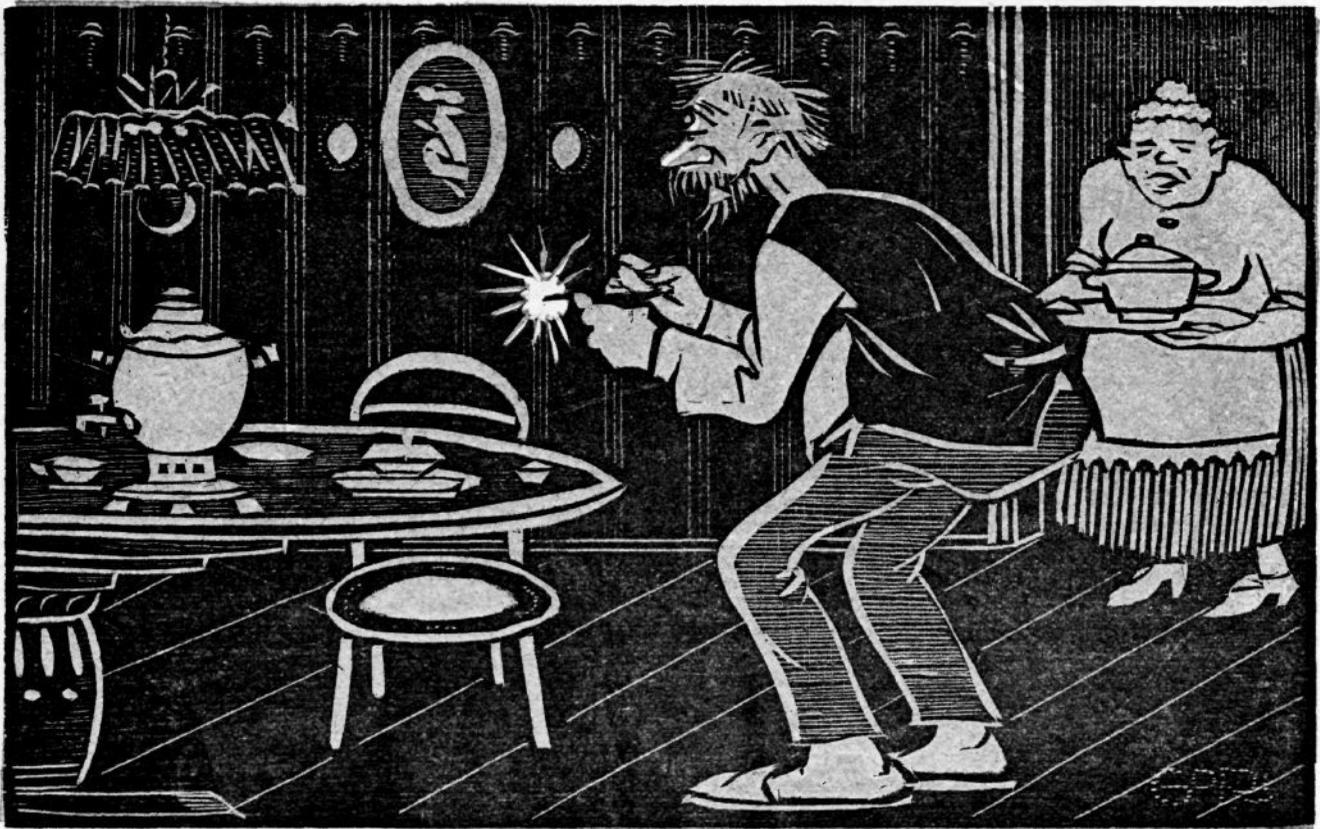
1) Iga wabariigi kodanik seisuse ja sugu peale waatamata peab omale 24 tunni jooksul „Meie Matsi“ tellima. Käsut mitte täitjaid karistan nukuruse, kurwameelsuse ja mure arestiga ühes hea tuju konfiskeerimisega. Ehk määrän kõik karistused korruga.

2) Wabariigi kodanikka, kes Pealinnast eemal elawad, käsen kahe nädalise moona kaasa wõtta ja Pealinna sõita, et tellimist „Meie Matsi“ peale aegsasti sisse anda. Sellest käsust üleastujaid nuhtlen punkt 1. äratähendatud karistustega.

3) Wabariigi kodanikka, kes „Meie Matsi“ tellida tahawad aga kellel aine line jõud selleks puudub, luban tarwisminewa summa kokkusäämiseks oma maad, mõisad, tuule ja wesiweskid, kuued, püksid, westid, piibud ja tubakakotid maha müüa. Naiste-laste panti panemine wõib sündida ainult sellekohase suusõnalise telefonogrammi põhjal.

See määrus tuleb ette lugeda kõigis linna-wolikogudes, piimaühisustes, raudteejaamades,

Tallinna elekter.

„Mis sa, kuradi kalkun, neist tikkudest üles tõmmata rapsid?“
 „Ma tahan waadata, kas elekter põleb või ei põle!“

wagunites, waguni katustel, ministrite kabinetides, poissmeeste ja abielumeeste magamise tubades ja igal pool, kus sabad üle 10 tolli pikad.

„Meie Mats“.

Lisa Päewakäsule nr. 1.

„Meie Mats“ on kõige suurem, kõige loetavam ja kõige lugupeetum nalja ja pilkekunsti ajakiri wabas, rippumata ja iseseiswas Eestis.

„Meie Mats“ seisab oma kirju westiga väljaspool kõiki poliitilisi erakondi ja see annab talle võimalust igäühte, kes pattu on teinud, wääriliselt piitsutada, ilma et ta erakondlist poolehojdu tunneks. „Meie Matsi“ lipukiri on: „Kes koerust teeb, see kolki saab!“

„Meie Mats“ wõitleb pilkepildujaga kõigi vastu, kes oma tasku kõrgemale on upitanud, kui rahwa huwi, olgu see must ehk punane, minister ehk miilitsamees.

„Meie Matsi“ pilge on tuline, kui põlewakiwi leek ja ükski marodööri, spekulandi, paruni, papi ega rahwawaenlase tuletõrjuja ei suuda seda lämmatada.

„Meie Mats“ on wahwate sõdurite kõige truum seltsimees ja aitab neil t r a a t t õ k k e i d purustada.

„Meie Mats“ tahab Uuel aastal iseäranis suurt rõhku oma sisu peale panna ja toidab end ainult waimutoiduga, millel kirjandusline ja kunstiline wäärtus.

„Meie Mats“ tahab olla esteetiline Eesti algupärase rahwanalja- ja pilkeajakiri.

„Meie Mats“ hakkab, kui terwis lubab, wärwitrukis ilmuma.

„Meie Matsi“ kaastööliseks on parramad Eesti nalja ja pilkekirjanikud pealinnas kui ka prowintsis.

„Meie Mats“ ilmub igal nädalal Gori Tõnissoni toimetusel.

„Meie Matsil“ ei ole wõistlejat!

„Meie Mats“ on tubli kawaleer ja peab plikasid silmas ja südames.

„Meie Mats“ maksab kuus 5 marka, pooles aastast 30 marka.

„Meie Matsi“ kabinet.

Märkus: Kõike seda tuleb „smirna“ seistes lugeda. Jalga kaela taha panna ei ole waja ehk olgu ainult niisugusel juhtumisel, kui see puust on.

„Meie Matsi“ Uue aasta epistel Eesti sõduritele.

Wahwad poisid!

Wana aasta on troonilt tõugatud ja surnu pealuude hunniku seest ronib uus asemele aga te peate ikka keset surmamõllu seisma ja ei saa uue aasta sünnipäewa pühitseda seal, kus te seda teha oleksite tahtnud — armsa selgesilmalise plika kaisus õnne walades.

Aga ärge tuju halvaks laske minna. Wõib olla, et see „ametlik“ uus aasta ei olegi seda väärt, et teda pühitseda.

Ega käbi kannust kaugele kuku, ütleb wanasõna ja ega see läinud aasta just waga mõnus ei olnudki. Ja kui uus niisamasugune marodöör on, siis pole rõõmustada midagi.

Teie käes on ise uue aasta valmistamine. Kui te kõik punased ja mustad rõõwkullid puruks ja näruks olete peksnud, siis algab teie uus aasta.

Uus aasta täis rõõmu, õnne, rahu ja noore plika kallistusi.

See Uus aasta on midagi väärt ja seda ootawad kõik, kes lugu peawad Eesti riigist ja Eesti wahwast sõdurist.

Praegune Uus aasta on aga Juudi uus aasta ja seda wõiwad pühitseda ümberlõigatud ja ümberlõikamata juudid.

Meile toob aga Uue aasta Eesti sõdur!

Elagu see Uus aasta ja Uue aasta toojad Eesti sõdurid! Walage õnne Eestile, olgu te ära walatud weri õnneks Eestile!

Proosit!

Meie Mats.

Uue aasta helid.

Aastawahetuse pidu eeskawa.

Peaaegu täielikult. Parodiate potpourri.

J. Kuulipilduja.

I.

Sissejuhatus.

Kas tunned aastat, mis nüüd tuleb?
Kas tead, mis uudist toob meil ta?
Kas sõjatuli weelgi põleb
Wõi toob uus aasta rahu ka?
Kes on me seast see õige mees,
Kes ütleb, mis meil seisab ees? . . .
Kuid see on kõigil teadmatu,
Sest laulame: „Uus aasta elagu!“

II.

Kogu liikmete koor.

Kui sa tahad sõna wõtta,
Peab mõte olema —

Seda wälja pajata.
Ilma mõtteta wõid jätta
Selle elu rahuga . . .

Walmis on nüüd meil maaseadus;
Kadunud maaomandus —
Rüütliaja pärandus. . .
Aga kus on siis see headus,
Mida toonud seadus uus?!

Mis me oleme kõik teinud?
Palju sõnu tegime,
Kisklesime weidike . . .
Terwe maa on seda näinud,
Et me töökad oleme.

III.

Terzett operetist „Lõbus minister.“

Osalised: Päts, Strandman, Tõnisson.

Kõik: Meid oli kokku kolm!

Tõnisson: Jaan Tõnisson!

Strandmann: Siin Strandmann on. . .

Päts: Ja Päts, kes ju otstawku läks!

Kõik: Töötame: tuhk ja tolm,

Sest meid on ikka kolm!

Päts: Ma Harju Panka juhin. . .

Strandmann: Skandianawis rühin. . .

Tõnisson: Ja koodiga ma pühin

Koik korda, üks, kaks, kolm. . .

Kaob prügi, praht ja tolm!

Kõik: Kui aasta jälle mööda läeb.

Tõnisson: Ma kriisiga. . .

Strandmann: Ja „priisiga“.

Päts: Ning ma hehe sürpriisiga. . .

Kõik: Küll teie silm siis uudist näeb,

Mis teinud meie kolm!

Pasunud: Tra tära ta ta-taa!

Kõik: Las' meie elada!

Pasunad: Tra taa! tra taa!

Kõik: Uus aasta ka!

Trumm: Põmm!!!

IV.

Rahwuswahelised sooloetteasted.

1) Wenelane („Бродяга“ riides).

Sjal Ssiberjis Baikali taga
On Koltshak weel ainjuke mjees,
Kjell hirmu ei tjee канонада,
Былъ бы царемъ онъ ту jees!

Ma armastan hjästi kjull süüa
Ja juua jeesti samagonka,
Aga lahingus ei wõi ma ljüa,
Siest wastas pole Глинка Манька.

Картошкинъ respublikat mjina
Ei salli mu sjlmade jees. . .
Sjeerjarast O Боженъка — sina
Tjee ljoppu — Sjnd palub ju mjees!

2) Baltisakslane.

Oh Landeswehr!
Komm doch schon her. . .
Ja tegema, et kõik oleks lehr
Ja mette üks mats ei liigub kusagil mehr!
Annab tagasi minu maa ja minu Gut . . .
Ja siis olep kõik jälle gut
Ja minul peas jälle baroni Hut!

3) Juut.

Äi wai, mis tahap te must saada?
Miks keelama te mull geschäft?!
Jks kopik wetan tasku a'ada
Ja teenin kolm — see olep eht!

Keik juudid seja ajal palju
On piinat neinud — ai wai ai!
Sest seda olep wega walju
Las elama niit Moses Hai.

Kui sedis Eesti sedur weljas
Siis Juut see tegema keik tee:
Tei kaupat kokku oma seljas,
Ja müüs ja kauples raskesti!

4) Kadakasaks.

Ei olle mul rahwas, ei olle mul muud,
Kui Deitslandi prache, see ehib mu suud.
Kui korraks saan deitsi gesprechida ma
Siis fliegerdan taewas' roppelerita.

Mis kemmerdab mulle, was töitet mul ka,
Et essen ja trinken pean Estlandis ma
Nad prechiwad: kadakas hullem kui juut!
Ma antwortin naerdes: „Dii sahhe is kuut!“

5. Eestlane

Poisid, pange pillid hüüdma,
Lähme äraandjaid püüdma!
Hõissa ja hõissasaa
Las' äraandjaid kaduda!

Judenitsh pika ninaga
Läks Piitri alt nüüd plagama. . .
Hõissa ja hõissasaa
Ei meil ta pelgupaika saa!

Bermondit küll trummi käristas
Ja sõjalippu wäristas. . .
Hõissa ja hõissasaa —
Läks lõhki löödud peaga. . .

Kadakatel teeme säru.
Et kaob jäädawalt see näru —
Hõissa ja hõissasaa
Eesti pinnalt minema.

Punastel me kõrisõlme
Sirutame alla põlwe —
Hõissa ja hõissasaa
Küll kommunismus kaob ka.

Balti paruniga ka
Ei me hakka mängima. . .
Hõissa ja hõissasaa
Las' Düüna taha kolida. . .

Spekulandid a'ame wõlla
Tellime neil suure tõlla —
Hõissa ja hõissasaa —
Neil Pääskülas on päris maa.

Siis uut aastat meie ka
Wõime rõõmsalt algada . . .
Hõissa ja hõissasaa
Laulge ilma kaljata!

V.

Duett ooperist „Kaltšu, konti!“

Kannawad ette Maaliitlane ja s-rewolutsionär.

Mlt: Mu süda tuksub ainult sulle;
Oh armas sõbrake, esseer!

Sr.: Su truudus kärjemeeks on mulle,
Sest mõlemil meil osaks äär:

Mlt: Äärmine parempoolne ma. . .
Äärmine pahempoolne sa . . .

Sr.: Seepärast kokku heidame,
Opositsiooni toetame! . . .

Mõlemad: Tule kaenla mulle, anna mulle suud,
Algame siis seltsis seda aastat uut!
Õõnistame, urgitseme nii,
Nagu seni teinud alati. . .

VI.

Lõpulaul.

Kannab ette ministrite kolmekordne kwartett.

Õõnista ja hoia . . .
Uuel aastal wõia
Palgakõrgendusega,
Siis wõib Eesti elada . . .

Kolmkümmend protsenti
Palgalisaks anti —
Annaks Issand sada weel
Kergemaks läeks meie keel!
(Eesriie).

Hooplejad.

Kaks randlast, kes palju purjetanud, jutustawad teineteisele reisunähtustest ja satuwad waimustusesse, et üksteist üle trumbata:

„Ükskord kui ma Afrikas ühes neegri onnis reisuwäsimust puhkasin, läks ilm wäljas nii kuumaks, et kõik aknaklaasid sulasiwad ära!“

„Ah, see pole midagi!“ pajatas teine. „Kord tulime ühte Põhja-Jäämere äärsesse külasse jääkaru jahilt, ja parajasti oli seal hiigla tulekahju, kui ilm läks äkki nii külmaks, et põlew maja sõna tõsisel mõttes ära külmetas!“

Linnaasjad.

— „Ei tea miks linnapoodides müüdaw liha halwaste lõhnab?“

— „Noh, sellepärast et wein otsas on, pole enam, mis peale sakuskaks tarwitada, — jääb järele!“

Puu elu-
(Puude puuduse

1) Kui puu alles nii väike on, et talt head lapse wilsagi ei saa, on ta elu tihtilugu hädaohus ja iga koer annab talle parajal silmapilgul sunduslist algharidust.

2) Kui ta täiskaswanuks saab, ehitab iga wares ilma korterikomisjoni lubata oma pesa ta okstesse ja noored armastajad löikawad ta kõhu naha peale omad initsiaalid ja armumärgid.

3) Siia poowad õnnetumad abelumehed endid ta nina otsa üles ja rikuwad sellega ta iseseiswust.

4) Siis löikawad tubakawabrikandid ta habeme ja wurrud ära ja teewad neist Inglis sigaretta.

■ Kui mia wiil poisike olli . . .

Kui mia wiil poisike olli ja „wilkat“ tetä mul
imu tulli,
sis ma kirwest sess aass tuppa es jäta,
sest kirwel om silm ja si wõip näta
ja esäle ära kaewate.
Nüid ma tiia küll, et es massa ennast waewate.

H. Adamson.

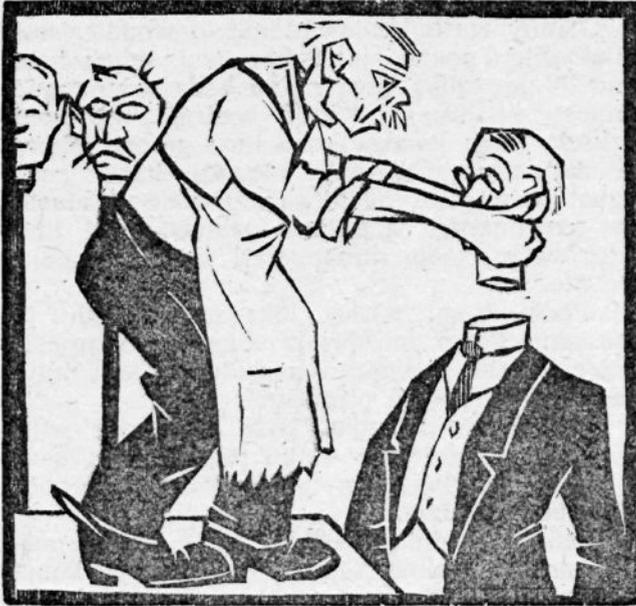
Meie noorus.

Poeg paneb wäljaminekuks riidesse, isa küsib mööda minnes; „Noh, kuhu see jälle täna õhtu minnakse?“

„Lähen koreografiliste etüüdide õhtule, bohemonna mainimata suhtes!“ wastab poeg wana kõige suuremaks üllatuseks.

lugu.

ajal lugeda.)

5) Siis raiutakse ta maha ja ta luukesest tehakse kõvad ja ajakohased pead suurematele ninadele.

6) Ja lõpuks saab tast ka küttematerjali, mida isearanis õrnemad pooled oma kangema poolte külmavõrre suse ärapeletamiseks tarvitavad.

Üks „modernimatest sõnadesõletustest“ 20. aastasajal.

August Brawó.

- Uus — murdarw, mis praeguses suhtes enese „wana“ seljataga üles „wikib“.
- Rahu — üksik rändaja, kes wist kunagi „pärale“ ei jõua.
- Päewakord — tükitöö Asutawas Kogus, mis poole tunniga läbi wiiakse.
- Aasta — ajamere määratu laine, mis enese teekäigu ohwriga lõpetab.
- Juhatus — käte segu, mille sõrmed oma ja wõõra wahet ei oska reguleerida.
- Miljonid — paberisadu, mille mõjul pangaseened lopsakalt õitsewad ehk eelarwete sisurikkus Asutawas Kogus.
- Daame — reklame järel jänunenw improvisor tänawa warietes.
- Kaubandus — nälja kõrbes seisew oas, kuhu waheltkauplejad takistamata tormijooksewad.
- Soojus — nõrk rahustaja külma määratsemisele ehk pudukaup, mille puudus suur.
- Osawus — eluga mängimise waral kätte saawatatud loomusund.
- Uluots — üks neistsinastest otsadest, millele lõppu ei ole külge poogitud.
- Hiilimine — praeguseaja moodne seaduse täitmine.
- Lein — pisaratemeri, mille pinnal juba kaua kurbtuse paadiga loowitakse.

- Blamash — mahategemise kunst mainimata suhtes.
- Kwoorum — püha, mida Asutaw Kogu möödäläinud aastal harwa „täielikult“ maitseda sai.
- Neitsi — ära kõdunenud eksemplar Amori jahi museumis.
- Wabariik — sõna mõiste, mille üle wabal ajal wabalt wõib mõelda, kuni sa „waba“ oled.
- Osa — wäikene pahe, mida praegu lihtsurelikule raha eest kaela määratakse.
- Reegliid — uued määrused, mis ilma selle sõna tarwitamata luuakse.
- Piir — üks kaelamurdwamatest punktidest rahuistangul.
- Saatus — ühtelugu weerew muna, mille peal inimene on sunnitud tasakaalu hoidma.
- Autobiografia — suuruse hullude enese esitelemine ehk naljakirjanikkude sündimise tseremonia esimesel leheküljel.
- Muudatus — pikkisilmi igatsetud period toitlusasjanduse alal.
- Hellat — Wabariigi esimaadleja, kes kuueõlalise ajakirjanduse nelja õla peale surus.
- Leping — määrus, mida määravad ise eestkätt täita ei suuda.
- Genius — arwustust wäljahirwitaw näitejõud eluekranil.
- Kosmopolit — ilmawaade, kus isik iseenese linnupriiks on kuulutanud.
- Eemale — rahwamasse seisukoht walitsuse tegewuse waatlemisel.

Oleks — Põhja-armee hiigla hobune olema, pa-neks Kilulinna „konkad“ wedama, ilma ta-ganemise võimaluseta.

Rusikas — moodne abinõu, millega saadikute ringkondades arupärimise lahendatakse.

Armastus — kahe waenlase kõige keerulisem strategia, mis alalõpmata äraandmisega lõpeb.

Hirurg — koomikaline koputaja kondikawa kal-lal ehk koerainstinkti omandaja kahejalgsus.

Maliitlane — ajakirjandusline meremees, keda ükski trahwitorm ei kohuta.

Dialog — rahwasaadikute kõige moodsam kahe-kõne „fonari“ saawutamise resultatiga.

Sport — ainukene piinamine enese kallal, mis erakorraliselt kasu töötab.

Laweerimine — tegewus, mida nüüdsel ajal ka kuiwal maal ohtralt tarwitatakse.

Baromeeter — meie õrnemasoo meteorologias liikuw kogemusterikkus.

Edewus — kuues meel, mida Ewa järeltulejad kõigi peensusteni omaks tunnistawad.

Järgneb — iseseiswuse de fakto teine aastakäik ehk fars-teatri „De Jure“ kahtlane edenimine.

Elektro-kommunism.

Elekter on üks imeline element. Terwe ilma ruum on teda täis, ainult seal, kus waja, teda ei ole. Esimene elektromontöör oli Elias, kes tramwai ühenduse taewa ja maa wahel sisse seadis ja kogu selle kupatuse ära rikkus. Praegu kannab iga inimese elektert oma keharuumis. Seda võib igaüks peaga wastu lauda seina jookstes järele proowida — silmist lendawad elektri sädemed kohe wälja ja seesama see elekter ongi. Iga inimene on miniatüürne elektritsentraal. Elekter tuleb õõrumisest. Kõige tugewama jõu- list elektert saab erakondade wahelisest õõrumisest. Kui erakonnad endi wahel õõruwad, tekib 100 kriisi kõwa elekter, mis wäga kergesti port-fellid läbi põletab, kabinetid pimedaks jätab ja ministrid sealt lahkuma sunnib. Elekter on üle- üldse üks naljakas element, kuid kõige naljakam on Eesti elekter, iseäranis pealinna oma.

Elekter on wõõrakeelne sõna ja ta eesti- keelne tähendus on: j o n n. Mispärast me se- nini wõõrakeelist sõna selle mõiste äramäärami- seks oleme tarwitanud, on arusaamata, sest ees- tikeelne oleks ja palju tabawam ja ilusam kah. Näituseks: „Täna on see jonn jälle õige pime!“ „mu naisel on kena korter ja ma lasen talle warsti jonnika sisse panna!“ Hra Awik, kome- men Sie här!“

Mina isiklikult suur jonnika poolhoidja ei ole. Ma oleks wäga rõõmus, kui see jonn üle- üldse kaoks ja walitsus walgustuseks tsheki peergusid hakkaks andma, sest siis saaks tuld, suitsu ja sooja kõiki korruga. Nüüd jonnib aga

jonn ühtepuhku ja sa ei saa muud, kui suurt südamewalu ja halle juukseid.

Ma jutustan.

Fanny heitis lõhnawad riideid woodiesisele padjatoolile, poetas juukstebronksi kumeratele õlgadele ja pillas oma noore keha sullepatjade pehmesse kaissu. Woodi wedrud wärisid kirglikult, nagu tahaksid nad ilust, noort lõhna- wat ihu enesest eemale tõugata, kartes patu magust weetlust. Kuid jõuetumalt tardusid teras wedrunärwid ja patjade pehmed käed löid kokku walge, sooja rinnapuhwri ja lohkus puu- sade üle.

Poole tunni pärast läks toa uks lahti ja sisse astus keegi, kirudes ja sõimates, nagu abi- elumees, kuid häälstatud fraasidega siiski mitte üleastudes wiisakuse piiridest.

Ta löi oma kehaosa, mida teadmata põh- justel peaks nimetatakse wastu mingisugust kau- nis kõwat mööblit ära ja hakkas garderoobi seljast ära kiskuma.

Sellega walmis saades, ütles ta weel mi- dagi, millel riikline tähtsus puudus ja kobis woodisse.

Fanny tuksatas ja löi silmad lahti.

„See oled sina! Sa ei pidanud ju täna koju tulema?“

„No jah, sa muidugi oleks parema meelega seda näinud, et mind mõni tuletõrjuja kõige karwadega kinni oleks pistnud!“

„Aga, mis lori sa ajad! . . . Sa ju ise rääkisid, et sõidad õhtuse rongiga Wiljandist siirupit tooma!“

„No taga hullemaks ikka asjad lähewad. Sa näed ju päris päise päewa ajal inimesesõ- jate unenägusid . . . Mis kuradi siirupit sa weel ei taha? . . . Kapa täis tõrwa kuluks sulle ham- maste wahel kallata — waata sulle siis siirupit!“

„Kuule, inimene, mis jutt see on? . . . Oled sa jooanud wõi mis sul wiga on. . . Mis niisugune kõnetoon tähendab! Kas nii käid sa oma naisega ümber?“

„Aga sina! Käid sa oma mehega paremini ümber? . . . Tuba on pime, nagu sealaut ja sa ei taha isegi elektrit põlema süüdata, kuna sa tead, et mees iga silmapilk võib koju tulla . . . Loodad wist, et ta pimedas oma säärepukad murrab ja sa tast lahti saad. . .“

„Jäta oma urisemine! . . . Mis sa urad ilma asjata! . . . Elekter põleb kogu aeg ja mul ei ole mõttessegi tulnud seda ära kustutada!“

„Elekter põleb! Kuskohas? . . . Kumb meist siis pime on?“

„Eks sa waata. Teda ei ole küll praegu näha, aga ta põleb! Mis ma sinna wõin parata, et ta niisugune on!“

Nad kõnelesid weel neliteist minutit ja heitsid siis magama.

Ja nad magasid, nagu kord ja kohus hom- mikuni.

Ma ütlen, nad magasid, nagu kord ja kohus.

Hommikul tõusis keegi üles, pani end umbkaudu riidesse ja läks.

Kui walgeks läks tõusis Fanny üles ja hakkas end riidlema, (see tähendab: riidesse panema). Kui tal püksid jalas olid, läks uks lahti ja mokahabemega mees astus sisse.

Ta wiskas midagi laua peale ja tõmbas Fanny oma kaenlasse.

„Oh sa minu wäike magus kilukarbikene!..

Küll sul wõis ilma minuta igaw olla! Aga nüüd, mu armas naisukene, teeme selle kõik jälle heaks!“

Fanny lükkas ta eemale:

„Mis wigurit sa mängid? Öö läbi teeb igasugused karmantsiku tempa — sõimab ja prassib, nagu hullumaja direktor ja nüüd sulab jälle nagu jääpurikas priimuse peal!.. Mine, ma ei taha sind nähagi!..“

Mokahabemega mees tegi suured silmad.

„Mis?.. Öösel?.. Mina?..“

Ja siis langes ta woodisse, wõi kuhugile mujale, see ei ole kindlasti teada. Aga ta langes.

Ja siis õiendasid nad naiselega seda asja weel kaua, aga ei saanud täiesti õigeks.

Ja kahe nädala pärast sai keegi ministeriumi ametnik ametist lahti, sest Fanny oli „suure nina“ naine.

Aga see kõik oli elektri süü, kuid ametnik sai kannatada.

Teinekord:

Mait Watsanurk oli 23. septembril kell pool kaks Narwa sihil üht tütarlast armastama hakanud.

See tütarlaps oli talle ühel õhtul öelnud:

„Osta mulle üks tükk torti. Ja poole tunni pärast öelnud seesama tütarlaps: „wõta mind ära!“, ja Mait oli öelnud: „jah, ma wõta su ära!“

Ja kui Mait need asjad ja wärsid kõik oli läbi waadanud ja uurinud, siis wõttis ta nõuks pulmad ära pidada.

Et Mait suurt schiki taga ei ajanud, siis otsustas ta kodu laulatada lasta.

Asjad seati joonde ja kutsuti õpetaja ning tuttawad ning sõbrad kokku.

Aga seal juhtus hirmus õnnetus.

See oli nii.

Õpetaja wõttis oma mõistliku napsi ja toimetas laulatuse ära. Siis istuti lauda pulmaroogasid maitsema.

Söödi ja joodi, nii et kellad seinal seisma jäid.

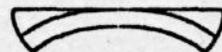
Aga hommikul, kui walgeks läks, kahwatasid kõik walgeks.

Õpetaja oli Mait Watsanurga ühe naiswoorimehega paari laulatanud ja tüdruk oli pulmaroogadega ka rewolutsiooni teinud: õpetaja oli kapa täie kartulikoori ja heeringasabid ära söönud, pruudi isa oli silmaweekausi tühjaks joonud, pruudi ema oli habemeajamise pintsi ja tüki seepi ära söönud, üks postiametnik oli puukausi täie rattamääret kinni witsutanud, kooliõpetaja oli jalanartsud ja kaks labakinnast ära söönud, üks eraisik oli priimuse kala konserwi pähe tühjaks joonud ja teine eraisik oli terve mati täie turwast ära söönud.

Aga keegi ei wõinud kedagi süüdistada, sest see sündis ju elektriwalgusel!

Ja, niiwiisi on need asjad ja lood selle Eesti elektriga!

Gori.

Ilmusid trükist:

1.

„Meie Matsi“ tähtraamat 1920.

2.

==== Lõbus näitelawa. ====

Monoloogid, deklamatsioonid, laulud, kupleed, kõned, westelood, soolonombrid iseloomukujutustest ja mitmesugused naljakad ettekanded.

Kirjutanud Aleksander Trilljäär, Eesti teatri näitleja.

Tooge langenud sõdurite näopilta

„Teaduse“ kirjastusele Harju ja Rüütli uulitsa nurgal 46/15, awaldamiseks.

Langenud kangelaste pildid ilmuvad esiteks rahwa ajakirjas „Meie Matsis“ ja pärast „Eesti wabaduse sõja mälestuse albumis.“

==== Tehke kauakestwaks oma langenud sugulaste ja tuttawate mälestus. ====

Sõduri kool.

„Näh, kui sa nimelt head õpetust saad, võid sa päris ilusti kirjutama õppida ja küpsuse eksami varsti ära anda!“

Järgmine „Meie Mats“, nr. 48 ilmub laupäeval, 17. jaanuaril.

Ilmub „Teaduse“ kirjastusel. Vast. toim. Gori-Tõnisson

Trükitud sekwestreeritud B. Mäns'i trükikojas, Tallinnas.